

Gevonden geld

27 april 2012

We zijn nu gezegend met een wandelgangencoalitie die in crisistijd en in een ongeëvenaarde recordtijd ruim 12 miljard euro ophoest in het belang van een duurzame en toekomstbestendige basis. In het debat in de Tweede Kamer donderdagavond jongstleden hakkelde onze demissionaire minister van Financiën, Jan Kees de Jager, even bij de vraag van Diederik - handen in de zakken - Samsom over de opgenomen taakstelling van 875 miljoen voor de zorg. Hoe gaat dat ingevuld worden? De minister antwoordde uiteindelijk fier: dat komt bij de Miljoenennota 2013 of misschien wel bij de komende Voorjaarsnota. Dat er wat aan de kostenstijging in de zorg moet gebeuren, begrijpt zelfs een klein kind. Paul Schnabel, de directeur van het SCP, heeft becijferd dat de laatste vijf jaar de zorgkosten met 50 procent zijn gestegen. In 1970 droegen we via belastingen en premies minder dan 10 procent bij aan de zorgkosten, in 2012 is dat 19 procent en dat kan oplopen tot 40 procent als we niets doen.

Zorgbureaucratie

Kan de langdurige zorg besparingen trekken? Anders geformuleerd, hebben we er niet veel meer baat bij als we de financieringsstromen anders gaan leiden? Naar mijn

stellige overtuiging wel. In de eerste plaats ligt er minimaal 500 miljoen voor het oprapen door te snijden in de zorgbureaucratie. Onderzoek van Plexus laat zien dat over de jaren 2006-2008 de bureaucratie is toegenomen van 16,6 naar 18 procent, te kapitaliseren tot 470 miljoen euro. Voor het gemak trek ik het stijgingspercentage door tot en met 2011 en becijfer dan zeer conservatief dat er 500 miljoen overbodige ballast is.

Tromgeroffel

In de tweede plaats is er ruim 800 miljoen extra naar de verpleeg- en verzorgingshuizen gegaan. Tijdens het debat dat ActiZ op 17 april jl. organiseerde over 'Het nieuwe ouder worden', viel ik zowat van mijn stoel toen de zorgbestuurder die namens ActiZ in het panel zat, zonder enige aanleiding zei: 'die 800 miljoen hadden we helemaal niet nodig'. Je denkt dan: nu barst het gejoel en protesterend tromgeroffel los. Maar niets van dat alles. Om mij heen werd zelfs instemmend geknikt en gemompeld. Ook Guus van Montfort, de kersvers aangetreden en in het zorgveld doorgewinterde voorzitter van ActiZ, riep hem niet tot de orde. Maar daar hield het niet mee op.

Pek en veren

De ActiZ-zorgbestuurder toverde nog meer uit de hoge hoed: 30 procent van zaken die financieel in de AWBZ zitten, hoort er niet in. Waarom zouden welzijn, welbevinden, beweging, cultuur, vervoer, ontspanning en recreëren niet in een normale betaalrelatie tussen klant en leverancier gezet kunnen worden? Wat is er in een verpleeghuis anders dan in een thuissituatie? Daar betaal je toch ook zelf voor je yoga, toneel of filmvoorstelling? En ook nu weer, de bomvolle Rode Hoed-zaal stapte niet vol verontwaardiging op de stoelen en de bestuurder werd niet met pek en veren naar huis gestuurd. Volgens de Rijksbegroting 2012 gaat er 26 miljard om in de AWBZ. 30 procent daarvan is 7,8 miljard. Dat lijkt me te bont, maar om een twintigste daarvan - 390 miljoen eigen betalingen voor recreatieve en culturele activiteiten - uit de AWBZ te halen, moet toch lukken.

Mythe van personeelstekort

In de derde plaats is er de mythe van de personeelstekorten. Op de site van de rijksoverheid tref je nog steeds berichten aan van voorspelde tekorten van 400.000 in de zorg in 2025. Bangmakerij; ingewijden in de zorg weten dat het kletsboek is. En ja hoor, Zorgvisie kopt van de week al 'Tekort in de zorg is op te vangen', en ook de staatssecretaris neemt in haar brief van 16 maart 2012 gas terug en noemt een extra behoefte van tussen de 8.000 en 12.000 medewerkers. Mijn column van oktober 2010 droeg de prikkelende kop 'Er is geen personeelsprobleem in de zorg', omdat er aan veel meer knoppen valt te draaien dan alleen verse instroom. In haar brief van 16 maart laat de staatssecretaris zien dat hierop meters zijn gemaakt. De afgelopen vier jaar gaan de zorgmedewerkers bijvoorbeeld al ruim twee jaar later met pensioen en komen daarmee in de buurt van het landelijk gemiddelde.

Zielige AOW'ers

En dan tot slot de ouderen of zoals Wilders wil: onze zielige AOW'ers. Ik ben van de generatie met ouders, schoonouders, ouders van vrienden uit de eind jaren twintig. De generatie wier jeugd getekend is door de crisisjaren en de Tweede Wereldoorlog. Kansloze jaren bepalend voor hun verdere leven. Een generatie die verantwoordelijkheid heeft genomen voor de wederopbouw en de relatief goede en mooie basis van Nederland. Daar zijn we veel aan verplicht. En dat doen we ook. Mijn schoonmoeder zit in een perfecte 75 m2 grote seniorenwoning, voorzien van alle noodzakelijke aanpassingen (met twee wc's; ze heeft nog nooit zo groot gewoond, ook niet met haar man, drie zonen en inwonende broer). Ze krijgt huursubsidie en zelfs een suppletie vanuit een door de gemeente geïnitieerd fonds voor ouderen wier inkomen een overbrugging nodig heeft om de huurprijs van 630 euro te kunnen betalen. Ze kan van deur tot deur reizen

voor 1 euro per rit en voor net iets meer zelfs het hele land door. Ze heeft voor een habbekrats aan eigen bijdrage drie uur per week huishoudelijke hulp uit de Wmo, een rollator, de pedicure aan huis, een gezelschapsruimte in het gebouw. Haar haar zit goed, ze kleedt zich zeer charmant en koopt cadeautjes voor kinderen en kleinkinderen. Met haar 60 euro pensioen per maand erbij opgeteld kan ze zelfs nog best sparen. En zo ken ik heel veel (schoon)moeders en vaders.

Oog van de storm

Het is nog nooit eerder in de geschiedenis voor gekomen. De ouderen zijn rijker dan de jongere generatie. De NOS kopte naar aanleiding van CBS onderzoek op 21 januari 2012: 'Crisis treft 65-plussers nauwelijks'. Het vermogen van hen steeg 3000 euro (27 procent) ten opzichte van het jaar daarvoor, waardoor er voor de 65 plussers een gemiddeld vermogen is van 245.000 euro. Het Nederlandse doorsnee-vermogen werd 4000 euro lager, en daarbinnen daalde het vermogen van de leeftijdsgroep 25-45-jarigen maar liefst 70 procent. Ik weet zeker dat heel veel (schoon)moeders en vaders zich even verantwoordelijk voelen om bij te dragen aan het oplossen van de huidige crisis en staan voor het geluk van hun (klein)kinderen. Kom op, allemaal een hapje lucht en we komen zeker door het oog van de storm heen.

Hetti Willemse www.publicarea.nl

Weblog Hetti Wilemse